

Naprawa wychwyty kołkowego

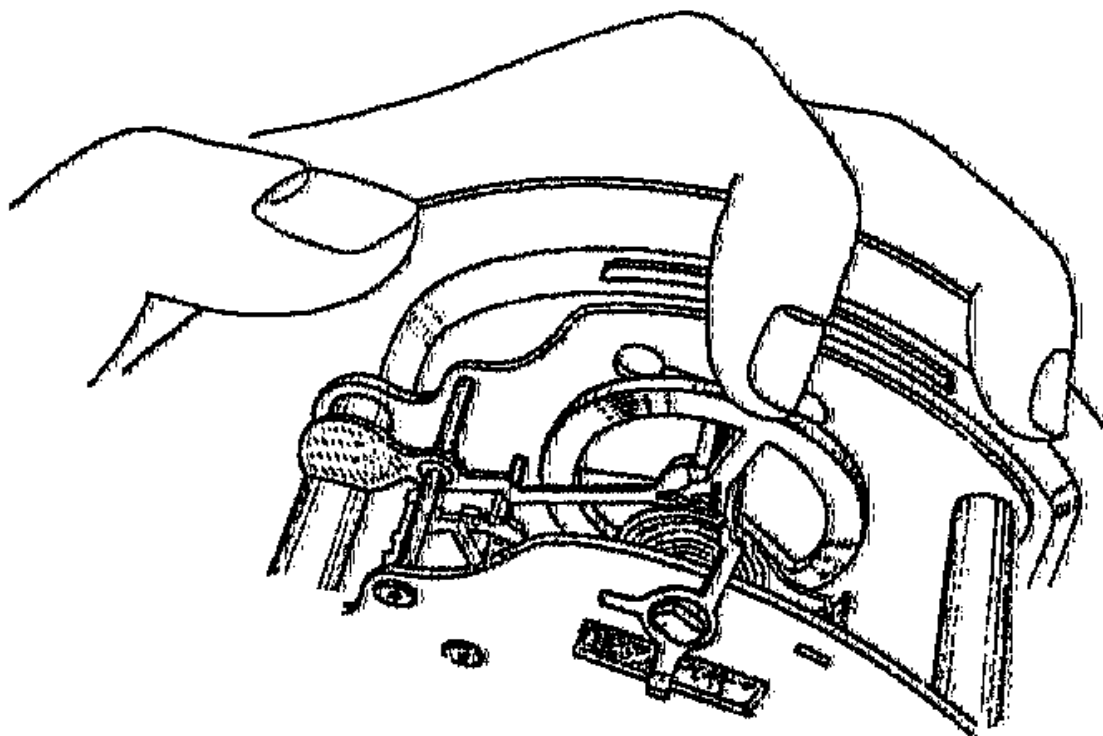
Naprawa polegająca na usuwaniu wad występujących we współpracy między:

1) kołem wychwytowym a kotwicą

2) widelkami kotwicy a osią balansu i palcem przerzutowym.

Najpierw bada się i poprawia współpracę kotwicy z kołem wychwytowym, a potem widełek z balansem, gdyż widełki można później odpowiednio poprawić, przeginając drążek widełek w jedną lub drugą stronę.

Spoczynek sprawdza się następująco: przytrzymuje się balans palcem (rys. N.31) w taki sposób, aby ząb koła wychwytwego przesuwiał się powoli po jednym z kołków paletowych aż do chwili, gdy na drugi kołek nastąpi spadek innego zęba na spoczynek. Z kolei postępuje się tak samo, aby spadek nastąpił z drugiej strony i porównuje, jak dużo powierzchni spoczynku zajmuje kołek i czy spoczynki są jednakowe po obu stronach. gdy kołek całą swoją grubością zajmuje powierzchnię spoczynku (rys. N.32a), spoczynek jest prawidłowy. Jeśli kołek opada głębiej, spoczynek jest za duży (rys. N.32b), a jeśli opada tylko na krawędź zęba, spoczynek jest za mały (rys. N.32c). Odpad sprawdza się

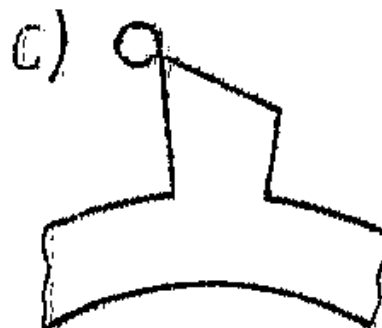
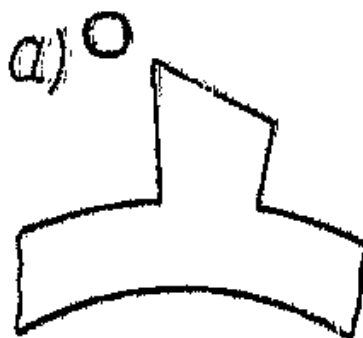

Rys. N.31. Badanie wychwyty kołkowego

podobnie, lecz po spadnięciu zęba obserwuje się odległość zęba do kołka po przeciwnej stronie. Odpad jest wtedy prawidłowy, gdy odległość od zęba do kołka wynosi około połowy grubości kołka (rys. N.33a). Jeżeli odległość ta jest większa, odpad jest za duży (rys. N.33b), a jeśli jest mniejsza, odpad jest za mały (rys. N.33c). Droga stracona jest za duża, gdy zewnętrzne rożki widełek

Rys. N.32. Spoczynek w wychwycie kołkowym: a) prawidłowy, b) za duży, c) za mały

Rys. N.33. Odpad w wychwycie kołkowym: a) prawidłowy, b) za duży, c) za mały

dotykają osi balansu po obu stronach, a kołki paletowe nie dotykają do den wrębów koła wychwytego. Największy wpływ na poprawne współdziałanie koła wychwytego z kotwicą ma prawidłowa odległość ich osi. Niezachowanie prawidłowej odległości tych osi powoduje zmianę aż czterech zasadniczych funkcji w działaniu wychwytu. Odpadu, spoczynku, drogi straconej i przyciągania. Nieprawidłową odległość osi można poprawić przez przesunięcie osi kotwicy, której jeden czop jest zwykle ułożyskowany w "jęziku" powstałym z wycięcia w płycie mechanizmu - "język" ten można odpowiednio doginać. Luz widełek sprawdza się przez obrót balansu powoli tak, aby palec przerzutowy znalazł się poza widełkami, następnie porusza się nimi w obie strony aż do oporu - luz powinien być jednakowy po obu stronach. Jeżeli z jednej strony jest za mały, należy zgąć drążek widełek. Największy wpływ na poprawne współdziałanie widełek kotwicy z osią balansu i palcem przerzutowym ma prawidłowa odległość ich osi. Zegary z wychwytemi kołkowymi są tak skonstruowane, że odległości tej nie zmienia się, lecz skraca lub podłuża drążek widełek, co powoduje takie same skutki. Najczęściej drążek widełek jest dłuższy i wygięty w poprzeczny kabłąk (rys. N.34). Rozchyleniem tego kabłąka można drążek podłużać, a zwężeniem - skracać. Jeżeli drążek nie ma kabłąka, to w razie potrzeby podłuża się go przez sklepanie, a skraca przez spiłowanie widełek.

źródło: Bartnik i Podwapiński "Ilustrowany słownik zegarmistrzowski"